

مہمان گاہ

پانزدہ روایت از روضہ ہای کہ زندگی می کنیم

مجموعہ ای کا شوب

عنوان و نام پدیدآور	مهمان‌گاه: پانزده روایت از روضه‌هایی که زندگی می‌کنیم /
مشخصات نشر	تهران: نشر اطراف، ۱۴۰۲.
فروست	مجموعه‌ی کاشوب
مشخصات ظاهری	۱۸۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۴-۶۱۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیب
یادداشت	حسن اجرائی، آمنه اسماعیلی، محمدرضا امانی، فاطمه بهروزفخر، علی پیرحسین‌لو، مهدی محمدی یارسا، مهری رحیم‌زاده، مصطفی سلیمانی، مکرمه شوشتری، رضا صدیقی، زهرا صنعتگران، زهره عواطفی حافظ، فاضل فروتن، فاطمه قابل، علی رضا محبی
رده بندی کنگره	PIR ۴۲۴۹
رده بندی دیویی	۸۳/۶۲۰۸
شماره کتابشناسی ملی	۹۲۱۵۰۶۹

مجموعه‌ی کاشوب ۵

میهن‌ان‌گاه

پانزده روایت از روضه‌هایی که زندگی می‌کنیم

نویسندگان به ترتیب حروف الفبا:

حسن اجربی • آمنه اسماعیلی • محمدرضا امانی • فاطمه بهروزفخر • علی پیرحسین‌لو
• مهدی حمیدی پارسا • مهری رحیم‌زاده • مصطفی سلیمانی • مکرمه شوشتری • رضا
صدیق • داور صنعتگران • زهره عواطفی حافظ • فاضل فروتن • فاطمه قابل • علی رضا محبی

اطراف

گردآوری: زهره‌ترابی

ویرایش: گروه ویراستاری اطراف

طراحی جلد: حمید قدسی

چاپ: کاج صحافی: نمونه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۹۴-۶۸-۶

چاپ اول: ۱۴۰۲ - ۳۰۰۰ نسخه

همه حقوق چاپ و نشر این اثر برای «نشر اطراف» محفوظ است. هرگونه تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر (چاپی، صوتی، تصویری، الکترونیکی) بدون اجازه‌ی کتبی ناشر ممنوع است. نقل برش‌هایی از متن کتاب با ذکر منبع آزاد است.

تهران، خیابان شریعتی، خیابان قبا، کوچه کوروش، پلاک ۱۴، واحد ۲- تلفن: ۲۲۸۹۰۵۵۷

Atrafir

فهرست

دبیر مجموعه	۱۳	به کیتی می آید از گاه نیست
محمد رضا امانی	۱۹	عایق سال ملخ
زهر ا صنعتگران	۳۱	او را به نداشتنش می شناختم
مهدی حمیدی پارسا	۴۳	مثل همه ی خیابان ها
مکرمه شوشتری	۵۷	من شیر بودم
فاطمه بهروز فخر	۶۵	کتیبه ای که زمین نماند
حسن اجرایی	۷۳	جست و جوگری در مسیر نیافتن
فاطمه قابل	۸۵	روضة خودش را به آدم می رساند

وواعظ	۹۵	علی پیرحسین لو
رند خام	۱۰۳	مهری رحیم زاده
لوما عشت عاشورک	۱۱۳	رضا صابری
مسلمن بودن	۱۲۵	زهره عواطفی حافظ
از خواب پریدم	۱۳۵	آمنه اسماعیلی
خادم پلاستیکی	۱۴۷	علی رضا عجبی
إِذَا كَفُّرًا يَا تَقْلَاهَايَ يَكُ سَيْنَه زَن	۱۵۷	فاضل فروتن
سهم خواهی	۱۷۱	مصطفی سلیمانی

سخن ناشر

ثبت پیوستار گسترده و متنوع تجربه‌ی دینی در عزای حسینی از این نظر اهمیت دارد که این تجربه در هیچ زمان و مکانی، مختص گروهی خاص نبوده و نخواهد بود و به همین دلیل بستر مهمی است برای برقراری ارتباط میان دیدگاه‌های مختلفی که این روزها، با تعدد سبک‌های زندگی، مانند جزیره‌هایی تک افتاده از هم دور و دورتر می‌شوند. با همین هدف بود که در سال ۹۶ جمع‌آوری روایت‌های «کآشوب» را در نشر اطراف آغاز کردیم.

ما در نشر اطراف از ابتدا جمع‌آوری و ثبت تجربه‌های شخصی با مضمون‌های گوناگون را در دستور کار خود قرار دادیم تا اهمیت توجه به مبانی پدیدارشناختی تجربه‌های متفاوت از مفهوم یا رخدادی واحد را برجسته کنیم و ضرورت کشف نقاط مبهم دیدگاه خود و به رسمیت شناختن و شنیدن صدای دیگری را یادآور شویم. امید به این هدف موجب شد که به رغم سختی‌های فراوان گردآوری روایت‌ها در قالب کتاب، همچنان به تلاش مان ادامه دهیم و مجموعه‌هایی از روایت‌های شخصی آماده کنیم که مجموعه‌ی «کآشوب» یکی از آن‌هاست.

مخاطبان مجموعه‌ی پنج جلدی «کاشوب»، چه باورمند و چه ناباور، کسانی‌اند که ضرورت شنیدن صداهای متفاوت و آشتی با آن‌ها را فرض می‌گیرند؛ کسانی که از دیوارکشی پیرامون سبک و منش و روش خود پرهیز می‌کنند و گوش دل‌شان را برای همه‌ی گفته‌ها باز می‌گذارند چون می‌خواهند با تجربه‌ی دیگری آشنا شوند و با تأمل بر تجربه‌های گوناگون، به تجربه‌ی شخصی خود عمق ببخشند؛ کسانی که تردیدها و ابهام‌های خود را لابه‌لای تجربه‌های غریبه و اکاوی می‌کنند، باورهای راستین‌شان را محک می‌زنند، کنار آشناترهای اشک می‌ریزند، حرمت دیگری‌های غریبه را نگه می‌دارند و فارغ از برچسب‌ها و برچسب‌زنی‌ها، فرصت شرکت در گفت‌وگوی صداهای گوناگون را از خود نمی‌گیرند.

جمع‌آوری مجموعه‌ی «کاشوب» که کتاب پنجمش پیش روی شماست، دشواری‌های خاصی دارد. بی‌شک در جامعه‌ای مذهبی که به شدت تحت تأثیر پست و بلند رخدادهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی روزاست و هر کسی در آن تعبیر خودش را از دین «واقعی» دارد، چنین آثاری بحساسیت‌های فراوانی ایجاد می‌کنند. از سویی، نویسندگان متن‌ها که بسیاری‌شان تجربه‌ی نویسندگی حرفه‌ای را ندارند، بر کلمه کلمه‌ی نوشته‌شان تعصبی صادقانه دارند که کار ویرایش را دشوار می‌کند و از سوی دیگر، مخاطبان مجموعه که با انتظاراتی بسیار متفاوت و شخصی سراغ آن می‌آیند، گاهی با تعصبی جزم‌گرایانه مُهررد یا قبول پای روایت‌ها می‌زنند و نگرانی ما از بدفهمی‌ها درباره‌ی این مجموعه را افزایش می‌دهند.

نویسندگان روایت‌های این پنج کتاب، فارغ از نسبت‌شان با عاشورا و عزای حسینی، با جسارت و شهامت قلم به دست گرفته‌اند و بی‌پرده‌پوشی از باورها و تردیدها، سنت‌ها و سنت‌شکنی‌ها، امیدها و ناامیدی‌ها، قهرها و آشتی‌ها، پیوستن‌ها و بریدن‌ها، و ثبات‌ها و تغییرهایشان در گذر زمان نوشته‌اند. همه‌ی این راویان، با وجود پیشینه‌های بسیار متنوع‌شان، به اهمیت و تأثیر ثبت تجربه‌ی شخصی، مهمان کردن دیگری بر سفره‌ی عوالم خصوصی‌شهود دریافت، و بازنمایی تجربه‌ی جداافتادگی، ابهام، بهت و فاصله باور داشته‌اند، به ضرورت ثبت برداشت‌ها و تجربه‌های نامطمئن. گاه شیفتگی است که از این جا و آن جای متن بیرون می‌زند، گاه استیصال حاصل از نیافتن پاسخ، و گاه نیاز به شنیدن گزارش عبور از مصیبتی عظیم به امید یافتن راه‌هایی. بعضی متن‌ها «آن» تکان‌دهنده‌ای به تجربیات خواننده می‌افزایند و بعضی او را در وادی پرسش‌های بنیادین آدمی رها می‌کنند.

ثبت عزای حسینی در سنت فرهنگی و ادبی ما معمولاً به شکل منظوم بوده و کمتر به قالب روایت منثور درآمده است. از مزیت‌های روایت مستند بلند این است که خلاف کوتاه‌نویسی‌های فضای مجازی، مجال برای تصنع و نمایش نمی‌گذارد و دست‌ها و دل‌های خالی را زود لومی‌دهد. با پنهان شدن پشت شگردهای نویسندگی و صرف تسلط بر ساختارهای داستانی نمی‌توان تجربه‌هایی چنین شگرف را بازنمایی کرد و همین موضوع اهمیت روایت‌های «کاشوب» را مضاعف می‌کند.

از دل گفت‌وگوی صداها، گوناگون هر کتاب این مجموعه، صدایی نوشکل می‌گیرد که صرفاً حاصل جمع صداها، موجود نیست و هویت خاص خود را دارد. خرده‌روایت‌های این مجموعه قرار نیست فقط روایت زنده ماندن روضه و عزا در گذر زمان یا گزارش کرامت‌ها و شفاهای و معجزه‌های بزرگ باشند؛ قرائت نیست در انحصار عاشقانی باشند که بذریعۀ محبتی ریشه‌دار در وجودشان کاشته شده و در عبور از حوادث دهر به درختی تنومند تبدیل گشته است. نوشتن بسیاری از روایت‌های جست‌وجوگران مسکینان و لرزان این روایت‌ها با تکیه بر محبتی موروثی ممکن نیست؛ تجربه‌ی زیسته می‌طلبد و روحی تلاطم‌گر. بی‌تردید، نوع و عمق دریافت و تجربه‌ی باواسطه‌ی آنچه در هر روایت ارائه شده، علاوه بر میزان تعامل مخاطب و جدیت او برای مواجهه با نگاهی متفاوت، به آورده‌ی شخصی‌اش بر سر این خوان گسترده و میزان تاب‌آوری‌اش در قلمروی تردیدهای سازنده نیز بستگی دارد.